

VERÐUR TRUPULT AT VIÐGERA SJÚKUR

Mótstöðufórar bakteriur elva til óviðgerðandi sjúkur. Vit skulu bert útskriva heilivág sum pensilin, tá tað er neyðugt. Tað er umráðandi, at kanningar verða gjørdar soleiðis, at rætti heilivágur verður útskrivaður til ávísar sjúkur, sigur landslæknin

SÓLVÁ LINDENSKOV RÓADÓTTIR

- Tað eru aloftast kommunu-læknarnir, sum útskriva penisillin og líknandi heiluvág, og teir hava vegleiðingar til, hvussu teir skula útskriva heiluvágin soleiðis, at vit kunna skáka okkum undan einari mótstöðuvirkandi bakteriumenning.

Tað sigur Lars Fodgaard Møller, landslæknin í Føroyum.

- Bakteriur eru ógvuliga sterkar og tillaga seg umstøðurnar lutfalsliga skjótt. Tað merkir, at samanborið við menningina av heiluvági so er framgongdin á bakteriuni nógv skjótari, sigur Lars Fodgaard Møller, og tað kann lættliga gerast ein trupulleiki, tí bráðliga kann tað gerast ógvuliga trupult at viðgera einkultar sjúkur sum forkøllsi, bruna og hjáholubruna.

- Tað er umráðandi, at sjúklingurin verður kannaður gjølla soleiðis, at rætti heilivágurin verður útskrivaður. Á henda hátt kunna vit berjast móti menningini av mótstöðuvirkandi bakterium, sigur Lars Fodgaard Møller.

- Í Norðanlondum hava vit enn ikki sæð nakra bakteriurmenning, sum vit ikki kunna viðgera við penisillini og øðrum antibakteriellum heilivági. Hetta merkir, at tað er møgult at verja okkum móti hesari menning, hóast tað í øðrum londum eru mótstöðufórar bakteriur.

- Í Asia og Afrika er hetta ein afturvendandi trupulleiki, sum ikki er lættur at basa, sigur Lars Fodgaard Møller.

Avgerðin er lutfalslig

Avgerðin at útflýggja penisillin er ein lutfalslig avgerð. Tað vil siga, at avgerðin liggur hjá einstaka lækninum, um hann metur tað vera neyðugt ella ikki at útflýggja penisillin. Tískil kann tað koma fyri, at læknin ikki útskrivar penisillin beinavegin, og sjúklingurin verður noyddur at bíða. Tó er tað

umráðandi, at sjúklingurin ikki verður settur í váða. Avgerðin skal tiskil takast við atlit til sjúklingin, soleiðis at hann kann gerast frískur og ikki verður skaddur av sjúkuni.

- Avgerðin at geva pensillin liggur hjá lækninum. Aftaná at læknin hevur gjørt gjølla kanning, kann hann staðfesta, um ein hevur tørv á penisillini ella ikki, soleiðis at ein fær røttu viðgerð fyri sjúkuna og ikki tekur óneyðugan heilivág, sum ikki kann viðgera sjúkuna, sigur Lars Fodgaard Møller.

- Um ein sjúklingur til dømis ikki hevur eina bakteriella sjúku, men heldur er sjúkur av einum virusi, so nyttar ikki at geva sjúklinginum penisillin, tí tað kann ikki basa einum virusbruna, greiðir hann frá.

Tað er eisini umráðandi, at

penisillin ikki verður útflýggjað, áðrenn sjúkan er staðfest.

- Hóast útflýggjanin av penisillini í Norðanlondum er ógvuliga drálandi, so er tað ikki soleiðis aðrastaðni í heiminum. Tað eru fleiri lond, sum longu stríðast við bakteriur, sum penisillinið ikki kann basa ella bróta niður. Hesar bakteriur kunna smitta og menna aðrar bakteriur soleiðis, at tað gerst trupult hjá okkum hjálpa sjúklingum at berja sjúkur niður, sum annars eru púra vanligar, greiðir Lars Fodgaard Møller frá.

Eitt nú gerst tað truplari at berja ymiskar bakteriur niður, sum vit hava stíðst við áður og hava bart niður, eitt nú Mycobakteium Tuberkular og Typhi Salmonella.

Mycobakteium Tuberkular og Typhi Salmonella eru

bakteriellar sjúkur, ið vanliga verða viðgjørdar við penisillini, men nú eru vorðnar so mikið mótstöðufórar, at tær krevja langtíðarviðgerð við einum ávís-um slagi av penisillini, og tað er bara hetta slagði av penisillini, ið virkar til at basa sjúkunum. Tískil gerst tað ein avbjóðing at geva eina viðgerð fyri sjúkuna, um bakterian gerst mótstöðufór fyri hesum eina slagnum av penisillini, sum kann basa bakteriuni.

Umráðandi við neyvari kanninum

Tá tað ræður um sjúkur og viðgerðarhættir, er tað tryggin og vælferðin hjá sjúklinginum sum kemur í fyrstu røð.

- Tað er tiskil í allar størsta álvara, tá sagt verður, at tað er umráðandi við neyvari og

gjøllari kanninum, tá tað ræður um at útflýggja penisillin. Bara soleiðis kunna vit ansa okkum við yvirnýtsluni av penisillininum og menningini av mótstöðufórum bakterium, sigur Lars Fodgaard Møller.

- Tað finnst vegleiðingar til læknin, hvussu penisillinið skal útflýggjast, og sagt verður eisini, at gjøllar kanningar skula gerast, áðrenn heilivágur til viðgerðir verður útflýggjaður. Umráðandi er eisini við gjøllum kanninum, tí annars gerst tað ein vansi, at trupulleikin við viðgerðum av púra vanligum sjúkum gerst sera torgreiddur og flóktur, og tað er vandamikið, sigur Lars Fodgaard Møller.

Atlit verður serliga tikið til neyvari kanningar, tá talan er um børn og útflýggjan av heilivági, soleiðis at penisillinið ikki